

Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz

Wydanie 12.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Kodeks postępowania cywilnego

KOMENTARZE KODEKSOWE

Kodeks postępowania cywilnego

Komentarz

Autorzy

dr hab. **Kinga Flaga-Gieruszyńska**, prof. US
dr hab. **Andrzej Zieliński**, em. prof. UKSW †

12. wydanie

Suplement

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2025

Propozycja cytowania:
K. Flaga-Gieruszyńska, A. Zieliński, KPC. Komentarz. Suplement, Warszawa 2025

Wydawca: Natalia Adamczyk

© Wydawnictwo C.H.Beck 2025

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck

Przedmowa	V
Kodeks postępowania cywilnego	
Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze	3
Księga pierwsza. Proces	3
Tytuł VII. Postępowania odrębne	3
Dział III. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych ..	3
Rozdział 3. Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych	3
Art. 477 ⁸ . Właściwość	3
Dział IVd. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji komunikacji elektronicznej i poczty	6
Art. 479 ⁵⁷ . Odwołania i zażalenia	6
Art. 479 ⁵⁸ . Tryb i termin odwołania	7
Art. 479 ⁶¹ . Strony	7
Część trzecia. Postępowanie egzekucyjne	10
Tytuł I. Przepisy ogólne	10
Dział V. Ograniczenia egzekucji	10
Art. 833. Dochody	10

k CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck

Przekazujemy do rąk Czytelników suplement, w którym omówiono zmiany KPC opublikowane od momentu ukazania się 12. wydania komentarza do Kodeksu Postępowania cywilnego. Zmiany wynikają głównie z ustawy z 12.7.2024 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1222 ze zm.). Zmiana wynika z poszerzenia zakresu przedmiotowego Prawa komunikacji elektronicznej na szerzej rozumianą telekomunikację – komunikację elektroniczną.

Kinga Flaga-Gieruszyńska

Szczecin, marzec 2025 r.

k CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck C

Kodeks postępowania cywilnego

z dnia 17 listopada 1964 r. (Dz.U. Nr 43, poz. 296)

Tekst jednolity z dnia 10 października 2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1568)

(zm.: Dz.U. 2020, poz. 2320; 2024, poz. 863, poz. 1222)

(...)

k CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck C

Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze

(...)

Księga pierwsza. Proces

(...)

Tytuł VII. Postępowania odrębne

(...)

Dział III. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

(...)

Rozdział 3. Postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych

Art. 477⁸. [Właściwość]

§ 1. Do właściwości sądów okręgowych należą sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem spraw, dla których zastrzeżona jest właściwość sądów rejonowych.

§ 2. Do właściwości sądów rejonowych należą sprawy:

- 1) o zasiłek chorobowy, wyrównawczy, opiekuńczy, macierzyński oraz pogrzebowy;
- 2) o świadczenie rehabilitacyjne;
- 3) o odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy rolniczej, wypadku w drodze do pracy lub z pracy, wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, wypadku lub choroby zawodowej pozostającej w związku z czynną służbą wojskową albo służbą w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Biurze Ochrony Rządu, Służbie Ochrony Państwa, Służbie Więziennej, Państwowej Straży Pożarnej i Służbie Celno-Skarbowej;
- 4) o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności;
- 4a) o ustalenie poziomu potrzeby wsparcia;
- 4b)¹ o zwolnienie z opłacenia składek, o których mowa w art. 17a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 497, 863 i 1243).
- 5) (*uchylony*)
- 6) (*uchylony*)

1. **Istota przepisu.** Komentowany przepis ustala sposób wnoszenia odwołania od decyzji 1 organów rentowych lub orzeczeń lub decyzji wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności. Odnosi się to również do zwolnienia osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą z opłacenia należnych składek z tego tytułu na jego własne obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe na zasadach, o których mowa w art. 17a SysUbSpołU.

Postępowanie sądowe zainicjowane odwołaniem od rozstrzygnięć tych podmiotów ma charakter kontrolny. Sąd ubezpieczeń społecznych rozpoznaje sprawę merytorycznie, jednak jako

¹ Art. 477⁸ § 2 pkt 4b dodany ustawą z dnia 9.05.2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 863), która wchodzi w życie 1.11.2024 r.

organ kontrolny ma obowiązek odniesienia się do stanu rzeczy istniejącego w dacie wydania rozstrzygnięcia.

- 2 2. **Świadczenie wspierające.** Zob. kom. do art. 461, Nb 5.
- 3 3. **Organizacja sądów ubezpieczeń społecznych.** W sądzie rejonowym, według art. 12 § 1 pkt 4 PrUSP, można tworzyć wydział pracy, ubezpieczeń społecznych albo pracy i ubezpieczeń społecznych – do spraw odpowiednio z zakresu prawa pracy lub z zakresu ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z art. 16 § 1 pkt 3 PrUSP w sądzie okręgowym można tworzyć wydział pracy, ubezpieczeń społecznych albo pracy i ubezpieczeń społecznych – do spraw odpowiednio z zakresu prawa pracy lub z zakresu ubezpieczeń społecznych. Na podstawie art. 19 § 1 PrUSP MS tworzy i znosi wydziały oraz wydziały i ośrodki zamiejscowe sądów w drodze zarządzenia, mając na względzie potrzebę zapewnienia racjonalnej organizacji sądownictwa, w szczególności przez dostosowanie liczby, rodzaju i wielkości wydziałów do obciążenia wpływem spraw, właściwą skalę etatyzacji, ekonomię postępowania sądowego oraz konieczność prawidłowego wykonywania czynności nadzorczych, w celu zagwarantowania realizacji prawa obywatela do rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie; w zarządzeniu o utworzeniu wydziału oraz wydziału lub ośrodka zamiejscowego należy określić jego siedzibę, obszar właściwości oraz zakres spraw przekazanych do rozpoznawania.
- 4 4. **Źródła prawa regulujące sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych.** Do spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych zalicza się sprawy wynikające m.in. z: 1) ustawy z 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 90 ze zm.); 2) ustawy z 27.8.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.); 3) FundEmU; 4) SysUbSpoU; 5) EmRentyFUSU; 6) ustawy z 25.6.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2780); 7) WypadkiU; 8) ustawy z 21.11.2008 r. o emeryturach kapitałowych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 926).
- 5 5. **Przedmiot postępowania sądowego w sprawach dotyczących ubezpieczenia chorobowego.** Postępowanie sądowe w sprawach dotyczących ubezpieczenia chorobowego wszczynane jest w rezultacie odwołania wniesionego od decyzji ZUS. Ma więc ono charakter odwoławczy. Jego przedmiotem jest ocena zgodności z prawem – w aspekcie formalnym i materialnym – decyzji wydanej przez organ rentowy na wniosek ubezpieczonego lub z urzędu. Jest zatem postępowaniem kontrolnym. Badanie owej legalności decyzji i orzekanie o niej jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydawania decyzji. Mówiąc inaczej, o zasadności przyznania lub odmowy przyznania świadczenia decydują okoliczności istniejące w chwili ustalania prawa do niego. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy (post. SN z 19.5.2020 r., II UK 204/19, Legalis).
- 6 6. **Podstawa wszczęcia postępowania.** Podstawą wszczęcia postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest odwołanie od decyzji wydanej przez organ rentowy lub odwołanie w razie niewydania przez organ rentowy stosownej decyzji w terminie określonym w art. 477⁹ § 4 KPC. Odwołanie przysługuje w odniesieniu do każdej decyzji organu rentowego, chyba że przepisy szczególnie to wyraźnie wykluczają. W sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (zob. post. SN z 13.5.1999 r., II UZ 52/99, Legalis). Do decyzji ZUS, od których przysługuje odwołanie do właściwego sądu powszechnego (art. 83 ust. 2 SysUbSpoU), zalicza się także decyzje, które mogą być na wniosek lub z urzędu przez ZUS uchylone, zmienione lub unieważnione na zasadach określonych w przepisach KPA (wyr. WSA w Lublinie z 10.1.2006 r., III SA/Lu 547/05, Legalis).
- 7 7. **Zakres rozpoznania żądań zawartych w odwołaniu.** W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych niedopuszczalne jest merytoryczne rozpoznanie żądań, które wykraczają poza podstawę faktyczną zaskarżonej odwołaniem decyzji (zob. wyr. SN: z 29.9.2000 r., II UKN 759/99, Legalis; z 6.4.2011 r., II UK 322/10, Legalis).
- 8 8. **Przykłady spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych.** Z uwagi na to, że sprawy dotyczące emerytur z ubezpieczenia społecznego rolników nie podlegają kognicji sądu administracyjnego,

to również środki zaskarżenia od innych rozstrzygnięć wydawanych przez organ rentowy, w tym skargi na postanowienia Prezesa KRUS o odmowie przywrócenia terminu do złożenia zaświadczenia, jako zamykające drogę do wydania decyzji merytorycznej, należą do właściwości rzeczowej właściwych sądów powszechnych (sądów ubezpieczeń społecznych) (post. NSA z 10.1.2008 r., II GSK 318/07, Legalis).

Decyzja organu rentowego o odmowie przywrócenia terminu do opłacenia składek na dobrowolne ubezpieczenie społeczne (obecnie niewyrażenie zgody na opłacenie składki po terminie) podlega zaskarżeniu do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (zob. wyr. SN z 7.11.2001 r., II UKN 577/00, Legalis).

Odmowa wydania przez ZUS zaświadczenia lub zaświadczenia o treści żądanej przez osobę ubiegającą się o nie w przedmiocie zalegania z opłacaniem składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, następuje w drodze decyzji, od której przysługuje odwołanie do sądu właściwego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ § 1 KPC) (uchw. SN z 19.2.2008 r., II UZP 8/07, Legalis).

W razie złożenia wniosku o przywrócenie terminu do opłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie społeczne pozytywna decyzja organu ubezpieczeń społecznych powoduje kontynuowanie dotychczasowego stosunku ubezpieczenia pod warunkiem opłacenia należnych składek, natomiast negatywna decyzja potwierdza ustanie z mocy prawa dobrowolnego tytułu ubezpieczenia społecznego i może być zaskarżona w sądowym postępowaniu odwoławczym (zob. wyr. SN z 8.8.2001 r., II UKN 518/00, Legalis).

W sądowym postępowaniu odwoławczym może być rozpoznany spór o ustalenie wypadku przy pracy i zapłatę jednorazowego odszkodowania, chociaż organ rentowy odmówił pracownikowi dochodzonego odszkodowania tylko z powodu nieuznania jego wypadku przy pracy bez ustalenia uszczerbku na zdrowiu (zob. wyr. SA w Białymstoku z 16.7.1997 r., III AUa 237/97, Legalis).

9. Wybrane aspekty właściwości sądów rejonowych. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sąd rejonowy jest właściwy rzeczowo tylko w sprawach wymienionych w art. 477⁸ § 2 KPC (wyr. SN z 7.3.2006 r., I UK 142/05, Legalis). W przepisie tym uregulowano właściwość sądów rejonowych w tego rodzaju sprawach. Odnosi się ona jednak tylko do spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 476 § 2), w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych (art. 476 § 4 KPC) (zob. wyr. NSA z 29.11.2005 r., I OSK 477/05, Legalis). Właściwość rzeczowa sądów rejonowych w sprawach, które wskazano w § 2 komentowanego przepisu, ma zastosowanie niezależnie od wartości przedmiotu sporu.

Sprawy o zwrot nienależnie pobranego zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego wynikające z art. 66 ust. 2 ustawy z 25.6.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2780 ze zm.) należą do właściwości rzeczowej sądów rejonowych (art. 477⁸ § 2 pkt 1 i 2 KPC) (uchw. SN z 19.2.2008 r., II UZP 7/07, Legalis).

10. Przykładowe sprawy nienależące do kognicji sądów ubezpieczeń społecznych. 10 Odroczenie terminu płatności zaległych składek na ubezpieczenia społeczne lub rozłożenie należności z tego tytułu na raty następuje w formie umowy, od której stronie nie służy odwołanie do sądu (zob. post. SA w Warszawie z 26.3.2003 r., III AUa 2016/01, Legalis).

Niedopuszczalne jest odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych od orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia (art. 477⁸ KPC) (zob. post. SN z 6.11.1997 r., II UKN 312/97, Legalis).

11. Oplaty. W sprawach z zakresu prawa pracy od pracodawcy pobiera się opłatę podstawową 11 wyłącznie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jednakże w sprawach, w których wartość przedmiotu sporu przewyższa kwotę 50 000 zł, od wartości przedmiotu sporu ponad tę kwotę, od pracownika i pracodawcy pobiera się opłatę od apelacji, na zasadach przewidzianych w art. 13 KSCU (art. 35 ust. 1 KSCU).

(...)

Dział IVd. Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji komunikacji elektronicznej i poczty²**Art. 479⁵⁷. [Odwołania i zażalenia]**

Sąd Okręgowy w Warszawie – sąd ochrony konkurencji i konsumentów jest właściwy w sprawach:

- 1) odwołań od decyzji Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej, zwanego w przepisach niniejszego rozdziału „Prezesem Urzędu”;
- 2)³ zażeń na postanowienia wydawane przez Prezesa Urzędu w postępowaniach prowadzonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 lipca 2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz.U. poz. 1221), ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub przepisów odrębnych.

- 1 1. **Kompetencje Prezesa UKE.** Prezes UKE zajmuje się problematyką regulacji komunikacji elektronicznej na podstawie przepisów PrKomElektr, PrPoczt lub przepisów odrębnych.

Na podstawie art. 440 ust. 2 PrKomElektr odwołanie do SOKiK przysługuje od decyzji w sprawach: 1) o ustalenie znaczącej pozycji rynkowej, o których mowa w art. 203 PrKomElektr; 2) nałożenia, zmiany lub uchylecia obowiązków regulacyjnych, o których mowa w art. 200 ust. 4 PrKomElektr; 3) nałożenia, uchylecia, zmiany lub utrzymania obowiązków dostępowych symetrycznych, o których mowa w art. 176 ust. 1 PrKomElektr; 4) nałożenia kar przez Prezesa UKE; 5) o których mowa w art. 433 ust. 4–6 PrKomElektr – wydawanych w wyniku działań kontrolnych; 6) o których mowa w art. 164 ust. 4, art. 166, art. 174 ust. 1, art. 182 ust. 1, art. 188, art. 192, art. 202 ust. 1, art. 218 ust. 3 i 5, art. 222, art. 233 ust. 1 i art. 234, art. 237 ust. 2, art. 240, art. 244, art. 247 ust. 1 i 3, art. 255, art. 284 ust. 5, art. 295 ust. 5, art. 333 ust. 2, art. 408 PrKomElektr; 7) o których mowa w ustawie z 7.5.2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 604 ze zm.) w: art. 13 ust. 2, art. 18 ust. 3, art. 22 ust. 1, art. 25d ust. 1, art. 27 ust. 1, art. 30 ust. 1, 1a i 3 i art. 35a ust. 3.

Na postanowienia, o których mowa w art. 181 ust. 1 i art. 194 ust. 2 pkt 1 PrKomElektr, przysługuje zażalenie do SOKiK. Na postanowienie wydane w trybie art. 106 KPA przez organ współdziałający z Prezesem UKE zażalenie nie przysługuje. Ponadto Prezes UKE na podstawie art. 122 PrPoczt jest uprawniony do kontroli przestrzegania przepisów i decyzji z zakresu działalności pocztowej. Prezes UKE sprawuje kontrolę: 1) działalności pocztowej wykonywanej na podstawie ustawy: a) w zakresie świadczenia usług pocztowych, b) w zakresie stosowania przez operatora świadczącego usługi powszechne wymagań dotyczących czasu przebiegu przesyłek pocztowych, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 47 pkt 1 PrPoczt, c) w zakresie zapewnienia przez operatora świadczącego usługi powszechne osobom niepełnosprawnym dostępu do świadczonych usług powszechnych w ramach obowiązku, o którym mowa w art. 62 PrPoczt, d) pod kątem zgodności z warunkami wymaganymi dla wykonywania działalności pocztowej, e) w zakresie ustalania cen dostępu do elementów infrastruktury pocztowej, f) w zakresie wywiązywania się operatorów świadczących usługi pocztowe z obowiązków, o których mowa w art. 21 ust. 4 i art. 49 ust. 2 PrPoczt, g) wypełniania obowiązków na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego; 2) w celu wykrywania działalności wykonywanej bez wymaganego wpisu do rejestru.

Kary pieniężne wymierza Prezes UKE, w drodze decyzji. Karę pieniężną uiszcza się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stała się ostateczna, natomiast kary nieuiszczone w terminie wraz z odsetkami za zwłokę podlegają ściągnięciu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

² Tytuł działu IVd zmieniony ustawą z dnia 12.07.2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1222), która wchodzi w życie 10.11.2024 r.

³ Art. 479⁵⁷ pkt 2 zmieniony ustawą z dnia 12.07.2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1222), która wchodzi w życie 10.11.2024 r.

Prezes UKE wydaje decyzję o wymierzeniu kary pieniężnej w terminie nieprzekraczającym 24 miesięcy od dnia stwierdzenia naruszeń, o których mowa w art. 126 i 127 PrPoczt. Od decyzji Prezesa UKE o wymierzeniu kary pieniężnej przysługuje odwołanie do SO w Warszawie – SOKiK, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

2. **Postanowienie SOKiK.** Sąd ochrony konkurencji i konsumentów, rozstrzygając na podstawie art. 479⁵⁷ pkt 2 KPC zażalenie na postanowienie Prezesa UKE wydaje orzeczenie w formie postanowienia po przeprowadzeniu rozprawy. Na powyższe postanowienie zażalenie nie przysługuje (uchw. SN z 8.3.2006 r., III SZP 1/06, Legalis).

3. **Ocena sądu co do decyzji nakładającej karę pieniężną.** W postępowaniu z odwołania od decyzji organu regulacyjnego nakładającej karę pieniężną za naruszenie przepisów PrPoczt, ocenie sądu nie podlega prawidłowość kwalifikacji prawnej zachowania ukaranego przedsiębiorcy, jeżeli dokonano jej we wcześniejszej decyzji, która nie została zaskarżona przez przedsiębiorcę w przewidzianym trybie (wyr. SN z 25.4.2007 r., III SK 2/07, Legalis).

4. **Opłaty.** Od odwołania od decyzji Prezesa UKE, a także od apelacji, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w takiej sprawie pobiera się opłatę stałą w kwocie 1000 zł. Natomiast opłatę stałą w kwocie 500 zł pobiera się od zażalenia na postanowienie Prezesa UKE.

Art. 479⁵⁸. [Tryb i termin odwołania]

§ 1.⁴ **Odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu wnosi się za jego pośrednictwem do sądu ochrony konkurencji i konsumentów w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.**

§ 2. **Sąd ochrony konkurencji i konsumentów odrzuca odwołanie wniesione po upływie terminu do jego wniesienia, niedopuszczalne z innych przyczyn, a także wtedy, gdy nie uzupełniono w wyznaczonym terminie braków odwołania.**

1. **Odesłanie.** Zob. kom. do art. 479⁴⁷.

2. **Termin złożenia odwołania.** Z uwagi na wejście w życie ustawy z 12.7.2024 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1222), od 10.11.2024 r. termin na złożenie odwołania od decyzji Prezesa Urzędu wynosi miesiąc od dnia doręczenia decyzji. Ma on ma charakter ustawowy i nie podlega wydłużeniu w następstwie czynności prawnej lub orzeczenia sądu. Możliwe jest przywrócenie terminu na zasadach ogólnych (art. 168 i n. KPC).

3. **Przykładowe postanowienia SOKiK.** Postanowienie SOKiK pierwszej instancji odrzucające zażalenie na postanowienie Prezesa UKE stwierdzające, że na krajowym rynku świadczenia usług dostępu i rozpoczynania połączeń w ruchomych publicznych sieciach telefonicznych nie występuje skuteczna konkurencja, jest funkcjonalnie postanowieniem o odrzuceniu pozwu, na które jako na postanowienie sądu pierwszej instancji kończące postępowanie służy zażalenie do sądu drugiej instancji (art. 394 § 1 KPC). Z kolei postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające zażalenie na przedmiotowe postanowienie Prezesa UKE, jako postanowienie w przedmiocie odrzucenia pozwu kończące postępowanie w sprawie, podlega zaskarżeniu skargą kasacyjną do SN (art. 398¹ § 1 KPC) (post. SN z 20.2.2008 r., III SK 23/07, Legalis).

(...)

Art. 479⁶¹. [Strony]

§ 1.⁵ **W sprawach z zakresu regulacji komunikacji elektronicznej i poczty stronami są także Prezes Urzędu i zainteresowany.**

⁴ Art. 479⁵⁸ § 1 zmieniony ustawą z dnia 12.07.2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1222), która wchodzi w życie 10.11.2024 r.

⁵ Art. 479⁶¹ § 1 zmieniony ustawą z dnia 12.07.2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1222), która wchodzi w życie 10.11.2024 r.

§ 2. Zainteresowanym jest ten, czyje prawa lub obowiązki zależą od rozstrzygnięcia procesu oraz ten, kto uczestniczył w postępowaniu przed Prezesem Urzędu na prawach strony. Jeżeli zainteresowany nie został wezwany do udziału w sprawie, sąd ochrony konkurencji i konsumentów wezwie go na wniosek strony albo z urzędu.

1 1. Odesłanie. Zob. kom. do art. 479⁵⁰.

2 2. **Zmiana przepisu.** Z dniem 10.11.2024 r. straciła moc ustawa z 16.7.2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 34 ze zm.). Regulacja funkcjonowania rynku usług telekomunikacyjnych od 10.11.2024 r. jest przedmiotem postanowień ustawy z 12.7.2024 r. – Prawo komunikacji elektronicznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1221). Z tego względu pojęcie telekomunikacji zostało zastąpione pojęciem komunikacji elektronicznej.

(...)

Art. 479^{66a}.⁶

W postępowaniu w sprawach z zakresu regulacji komunikacji elektronicznej i poczty przepisy art. 479³³ stosuje się odpowiednio.

1 1. **Ochrona tajemnicy przedsiębiorstwa.** Komentowany artykuł nawiązuje bezpośrednio do treści art. 479³³ KPC, regulującego w obrębie postępowania w sprawach z zakresu ochrony konkurencji zasady ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa i innych tajemnic chronionych na podstawie odrębnych przepisów. Zob. kom. do art. 479³³.

2 2. **Specyfika ochrony tajemnicy w postępowaniu.** Odpowiednie zastosowanie oznacza, że sąd, stosując ten artykuł, musi uwzględnić specyfikę postępowania w sprawach z zakresu regulacji komunikacji elektronicznej i poczty przede wszystkim w świetle przepisów PrPoczt i PrKomElekt.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 PrPoczt tajemnica pocztowa obejmuje informacje przekazywane w przesyłkach pocztowych, informacje dotyczące realizowania przekazów pocztowych, dane dotyczące podmiotów korzystających z usług pocztowych oraz dane dotyczące faktu i okoliczności świadczenia usług pocztowych lub korzystania z tych usług.

Do zachowania tajemnicy pocztowej są obowiązani: operator pocztowy oraz osoby, które z racji wykonywanej działalności mają dostęp do tajemnicy pocztowej.

Naruszeniem obowiązku zachowania tajemnicy pocztowej jest w szczególności: 1) ujawnianie lub przetwarzanie informacji albo danych objętych tajemnicą pocztową; 2) otwieranie zamkniętych przesyłek pocztowych lub zapoznawanie się z ich treścią; 3) umożliwianie osobom nieuprawnionym podejmowania działań mających na celu wykonywanie czynności, o których mowa w pkt 1 i 2.

Nie stanowi naruszenia obowiązku zachowania tajemnicy pocztowej: 1) podejmowanie działań, o których mowa w art. 41 ust. 3 pkt 1 i 2 PrPoczt, w przypadkach przewidzianych przepisami prawa lub w umowie o świadczenie usługi pocztowej; 2) posługiwanie się przez operatora pocztowego referencjami obejmującymi dane dotyczące podmiotów korzystających z jego usług pocztowych oraz rodzajów tych usług, w przypadku gdy dane te są publikowane za zgodą podmiotów, których one dotyczą.

Obowiązek zachowania tajemnicy pocztowej jest nieograniczony w czasie. Ponadto operator pocztowy jest obowiązany do zachowania należytej staranności w zakresie uzasadnionym względami technicznymi lub ekonomicznymi przy zabezpieczaniu urządzeń i obiektów wykorzystywanych przy świadczeniu usług pocztowych oraz zbiorów danych przed ujawnieniem tajemnicy pocztowej.

Zgodnie z art. 386 PrKomElekt tajemnica komunikowania się w sieciach telekomunikacyjnych (tajemnica komunikacji elektronicznej), obejmuje: 1) dane dotyczące użytkownika; 2) komunikat elektroniczny; 3) dane transmisyjne, które oznaczają dane przetwarzane do celów

⁶ Art. 479^{66a} zmieniony ustawą z dnia 12.07.2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1222), która wchodzi w życie 10.11.2024 r.

przekazywania komunikatów elektronicznych w sieciach telekomunikacyjnych lub naliczania opłat za usługi komunikacji elektronicznej i mogą obejmować dane lokalizacyjne, które oznaczają wszelkie dane przetwarzane w sieci telekomunikacyjnej lub w ramach usług komunikacji elektronicznej wskazujące położenie geograficzne telekomunikacyjnego urządzenia końcowego użytkownika usług komunikacji elektronicznej; 4) dane o lokalizacji, które oznaczają dane lokalizacyjne wykraczające poza dane niezbędne do transmisji komunikatu elektronicznego lub wystawienia rachunku; 5) dane o próbach uzyskania połączenia między zakończeniami sieci, w tym dane o nieudanych próbach połączeń, oznaczających połączenia między telekomunikacyjnymi urządzeniami końcowymi lub zakończeniami sieci, które zostały zestawione i nie zostały odebrane przez użytkownika końcowego lub nastąpiło przerwanie zestawianych połączeń.

Z wyjątkiem przypadków określonych w PrKomElektr, przetwarzanie informacji objętych tajemnicą komunikacji elektronicznej, o których mowa w pkt 2–5, narusza obowiązek zachowania tajemnicy komunikacji elektronicznej.

Zakazane jest przetwarzanie informacji objętych tajemnicą komunikacji elektronicznej, o których mowa w pkt 2–5, przez osoby inne niż nadawca i odbiorca komunikatu elektronicznego, chyba że: 1) będzie to przedmiotem usługi lub będzie to niezbędne do jej wykonania; 2) nastąpi to za zgodą nadawcy lub odbiorcy, których dane te dotyczą; 3) dokonanie tych czynności jest niezbędne w celu rejestrowania komunikatów elektronicznych i związanych z nimi danych transmisyjnych, stosowanego w zgodnej z prawem praktyce handlowej do celów zapewnienia dowodów transakcji handlowej lub celów łączności w działalności handlowej; 4) będzie to konieczne z innych powodów przewidzianych ustawą lub przepisami odrębnymi.

Przepisów tych nie stosuje się do informacji ze swojej istoty jawnych, z przeznaczenia publicznych lub ujawnionych na podstawie postanowienia sądu wydanym w postępowaniu karnym, postanowienia prokuratora lub na podstawie odrębnych przepisów.

(...)

Tytuł I. Przepisy ogólne

$$(\dots)$$

Dział V. Ograniczenia egzekucji

$$(\dots)$$

Art. 833. [Dochody]

§ 1. Wynagrodzenie ze stosunku pracy podlega egzekucji w zakresie określonym w przepisach Kodeksu pracy.

§ 1¹. Przepisy art. 87 i art. 87¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio do zasiłków dla bezrobotnych, dodatków aktywizacyjnych, stypendiów oraz dodatków szkoleniowych, wypłacanych na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2024 r. poz. 475, 742, 858, 863 i 1089).

§ 2. Przepisy art. 87 i art. 87¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio do uposażeń posłów i senatorów, należności członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich domowników z tytułu pracy w spółdzielni, wynagrodzeń członków spółdzielni pracy.

§ 2¹. Przepisy art. 87 i art. 87¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio do wszystkich świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania albo stanowiących jedyne źródło dochodu dłużnika będącego osobą fizyczną.

§ 3. Ograniczeń przewidzianych w § 2 i 2¹ nie stosuje się do wierzytelności członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu udziału w dochodach spółdzielni przypadających im od wniesionych do spółdzielni wkładów.

§ 4. Świadczenia pieniężne przewidziane w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym podlegają egzekucji w zakresie określonym w tych przepisach.

§ 5. Do egzekucji z rent przysługujących z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej i z rent zasądzonych przez sąd lub ustalonych umową za utratę zdolności do pracy albo za śmierć żywiciela lub wypłacanych z dobrowolnego ubezpieczenia rentowego oraz do egzekucji ze świadczeń pieniężnych przysługujących z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa stosuje się przepisy o egzekucji ze świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

§ 6. Nie podlegają egzekucji świadczenia alimentacyjne, świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, świadczenia rodzinne, dodatki rodzinne, pielęgnacyjne, porodowe, dla sierot zupełnych, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia integracyjne, świadczenie wychowawcze, świadczenie dobry start, jednorazowe świadczenie, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2023 r. poz. 1923), dodatek osłonowy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 953), dodatek węglowy, o którym mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1207), dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła i dodatek dla niektórych podmiotów niebędących gospodarstwami domowymi z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła, o których mowa w ustawie z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach

w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1772, 1693 i 2760 oraz z 2024 r. poz. 859), dodatek elektryczny, o którym mowa w ustawie z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1288), refundacja podatku VAT, o której mowa w art. 18 ustawy z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz.U. z 2024 r. poz. 303, 834 i 859), bon energetyczny, o którym mowa w ustawie z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz.U. poz. 859), świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz.U. poz. 1429 i 2760), a także świadczenia „aktywny rodzic”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz.U. poz. 858).

§ 7. Nie podlegają egzekucji świadczenia, dodatki i inne kwoty, o których mowa w art. 31 ust. 1, art. 80 ust. 1, art. 81, art. 83 ust. 1 i 4, art. 84 pkt 2 i 3 i art. 140 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, o których mowa w art. 83 ust. 2 i art. 84 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w części przysługującej na umieszczone w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka dzieci i osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.

§ 8. Nie podlegają egzekucji dodatki mieszkaniowe wypłacone na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1335) oraz dodatki energetyczne wypłacone na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

§ 9. Nie podlegają egzekucji zapomogi udzielone na podstawie ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o kasach zapomogowo-pożyczkowych (Dz.U. poz. 1666).

1. **Ograniczenia egzekucji ze świadczeń periodycznych.** Komentowany artykuł odnosi się do ograniczeń egzekucji z wynagrodzeń za pracę i innych świadczeń periodycznych o podobnym charakterze, a także emerytur i rent oraz świadczeń okresowych, których celem jest zapewnienie utrzymania albo stanowiących jedyne źródło dochodu dłużnika będącego osobą fizyczną.

2. **Potrącenia z wynagrodzenia za pracę na gruncie prawa pracy.** Dla interpretacji art. 833 § 1 KPC kluczowe znaczenie mają przepisy art. 87–88 KP odnoszące się do potrąceń z wynagrodzenia za pracę. Zgodnie z art. 87 KP, z wynagrodzenia za pracę – po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne oraz zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych – podlegają potrąceniu tylko następujące należności w takiej kolejności: sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na zaspokojenie świadczeń alimentacyjnych, następnie sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne i kolejno – zaliczki pieniężne udzielone pracownikowi i kary pieniężne przewidziane w art. 108 KP.

Potrącenia mogą być dokonywane w następujących granicach: 1) w razie egzekucji świadczeń alimentacyjnych – do wysokości 3/5 wynagrodzenia; 2) w razie egzekucji innych należności lub potrącania zaliczek pieniężnych – do wysokości połowy wynagrodzenia.

Potrącenia, o których mowa w art. 87 § 1 pkt 2 i 3 KP, nie mogą w sumie przekraczać połowy wynagrodzenia, a łącznie z potrąceniami, o których mowa w § 1 pkt 1 – 3/5 wynagrodzenia. Niezależnie od tych potrąceń kary pieniężne potrąca się w granicach określonych w art. 108 KP.

Nagroda z zakładowego funduszu nagród, dodatkowe wynagrodzenie roczne oraz należności przysługujące pracownikom z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej podlegają egzekucji na zaspokojenie świadczeń alimentacyjnych do pełnej wysokości (art. 87 § 5 KP). Z wynagrodzenia za pracę odlicza się, w pełnej wysokości, kwoty wypłacone w poprzednim terminie płatności za okres nieobecności w pracy, za który pracownik nie zachowuje prawa

do wynagrodzenia. Potrąceń należności z wynagrodzenia pracownika w miesiącu, w którym są wypłacane składniki wynagrodzenia za okresy dłuższe niż miesiąc, dokonuje się od łącznej kwoty wynagrodzenia uwzględniającej te składniki wynagrodzenia.

W myśl art. 87¹ KP, wolna od potrąceń jest kwota wynagrodzenia za pracę w wysokości: 1) minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, przysługującego pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne, zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz wpłat dokonywanych do pracowniczego planu kapitałowego, jeżeli pracownik nie zrezygnował z ich dokonywania – przy potrącaniu sum egzekwowanych na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne; 2) 75% wynagrodzenia określonego w pkt 1 – przy potrącaniu zaliczek pieniężnych udzielonych pracownikowi; 3) 90% wynagrodzenia określonego w pkt 1 – przy potrącaniu kar pieniężnych przewidzianych w art. 108 KP.

Jeżeli pracownik jest zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy, kwoty te ulegają zmniejszeniu proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy.

Przy zachowaniu zasad określonych w art. 87 KP potrąceń na zaspokojenie świadczeń alimentacyjnych pracodawca dokonuje również bez postępowania egzekucyjnego, z wyjątkiem przypadków, gdy: świadczenia alimentacyjne mają być potrącone na rzecz kilku wierzycieli, a łączna suma, która może być potrącona, nie wystarcza na pełne pokrycie wszystkich należności alimentacyjnych oraz wynagrodzenie za pracę zostało zajęte w trybie egzekucji sądowej lub administracyjnej.

Potrąceń tych pracodawca dokonuje na wniosek wierzyciela na podstawie przedłożonego przez niego tytułu wykonawczego (art. 88 KP).

W zakresie nieuregulowanym przez przepisy KP mają zastosowanie przepisy KPC.

Przepisy art. 87 § 3 i 4 KP, określające granice dopuszczalnych potrąceń z wynagrodzenia za pracę, wyłączają, w zakresie unormowanym przez te przepisy, stosowanie ograniczeń egzekucji z wynagrodzenia za pracę ustanowionych w art. 833 i 1083 KPC (uchw. SN z 23.1.1976 r., V PZP 11/75, Legalis).

3. Świadczenia na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Celem wprowadzenia § 1¹ do komentowanego przepisu było usunięcie luki prawnej dotyczącej podlegania egzekucji wskazanych w tym paragrafie świadczeń. Dotychczas w przypadku zasiłków dla bezrobotnych stosowano takie zasady jak do wynagrodzenia za pracę, jednak było to rozwiązanie nieusankcjonowane prawnie. Co do pozostałych świadczeń wskazanych w § 1¹ również brak było jakichkolwiek regulacji, a także jednolitej, wypracowanej praktyki organów egzekucyjnych.

4. Inne świadczenia periodyczne. W § 2¹ komentowanego artykułu wskazano inne świadczenia periodyczne, które pełnią podobną funkcję jak wynagrodzenie za pracę, będąc podstawą zapewnienia utrzymania albo stanowiąc jedyne źródło dochodu dłużnika będącego osobą fizyczną. Jednocześnie należy pamiętać, że kwoty pobrane z tytułów wymienionych w art. 833 § 2¹ podlegają egzekucji z ograniczeniem wynikającym z odpowiedniego zastosowania art. 829 pkt 5 KPC (uchw. SN z 17.12.1981 r., III CZP 32/81, Legalis). Istotnym problemem, z którym można mieć do czynienia w obrębie tej grupy, jest prawidłowe rozróżnienie tych środków, np. art. 165 PrSpółdz stanowi, że wynagrodzenia członka i domownika za pracę korzystają z takiej samej ochrony, jaką prawo zapewnia wynagrodzeniu pracownika – natomiast nie dotyczy to świadczeń innego rodzaju, które może uzyskać członek spółdzielni. Podobnie w odniesieniu do spółdzielni pracy na podstawie art. 183 § 2 PrSpółdz wynagrodzenie bieżące członka i jego udział w nadwyżce bilansowej korzystają z ochrony, jaką prawo zapewnia wynagrodzeniu pracownika.

Artykuł 833 § 2¹ KPC stanowi, że przepis § 1 stosuje się odpowiednio do wszystkich świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania albo stanowiących jedyne źródło dochodu dłużnika będącego osobą fizyczną. Nie ulega wątpliwości, że do świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania, zalicza się również wynagrodzenia wypłacane na podstawie umów cywilnoprawnych (jak np. na podstawie umowy najmu). W doktrynie podkreśla się, że pojęciu świadczeń powtarzających się, których celem jest

zapewnienie utrzymania, należy nadawać szerokie znaczenie. Zaliczenie danego świadczenia do wymienionej grupy świadczeń zależy wyłącznie od ustalenia, czy świadczenie to ma charakter periodyczny (powtarzający się) oraz czy spełnia cel wyżej wskazany. Świadczeniami powtarzającymi się są świadczenia wypłacane dłużnikowi okresowo w powtarzających się odstępach czasu (wyr. SA w Łodzi z 13.2.2014 r., I ACa 1057/13, Legalis).

5. Emerytura i renty. Następną grupą dochodów, o których mowa w art. 833 § 4 KPC, są emerytury i renty. Zgodnie z art. 139 EmRentyFUSU, ze świadczeń pieniężnych określonych w tej ustawie – po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych – podlegają potrąceniu, z uwzględnieniem art. 141 EmRentyFUSU, następujące należności: 1) świadczenia wypłacane w kwocie zaliczkowej, a następnie kwoty świadczenia lub świadczeń podlegające rozliczeniu w trybie określonym w art. 98 ust. 3 EmRentyFUSU, a następnie traktowane jak świadczenie wypłacane w kwocie zaliczkowej kwoty zasiłku chorobowego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia oraz świadczenia rehabilitacyjnego, o których mowa w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zaliczone na poczet emerytury przyznanej za okres, za który zostały pobrane; 2) kwoty nienależnie pobranych emerytur, rent i innych świadczeń z tytułu: a) zaopatrzenia emerytalnego oraz ubezpieczenia społecznego za okres przed dniem wejścia w życie ustawy, b) ubezpieczeń społecznych, o których mowa w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych, wraz z odsetkami za zwłokę w ich spłacie, c) zaopatrzenia określonego w odrębnych przepisach; 3) kwoty nienależnie pobranych świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji; 4) kwoty nienależnie pobranych świadczeń postojowych otrzymane na podstawie przepisów ustawy z 2.3.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 340 ze zm.); 5) nieopłacone należności z tytułu składek, o których mowa w art. 24 ust. 2 SysUbSpoU, do których poboru jest obowiązany Zakład; 6) kwoty nienależnie pobranego świadczenia honorowego z tytułu ukończenia 100 lat życia, o którym mowa w ustawie z 18.10.2024 r. o świadczeniu honorowym z tytułu ukończenia 100 lat życia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1674); 7) kwoty nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych i świadczeń dobrego start; 8) sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na zaspokojenie należności alimentacyjnych, alimentacyjnych, należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z 7.9.2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1993 ze zm.), należności likwidatora funduszu alimentacyjnego powstałych z tytułu świadczeń alimentacyjnych wypłaconych na podstawie ustawy z 18.7.1974 r. o funduszu alimentacyjnym (t.j. Dz.U. z 1991 r. poz. 200 ze zm.) oraz należności z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z 22.4.2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz.U. z 2005 r. poz. 732 ze zm.); 9) należności alimentacyjne potrącane na wniosek wierzyciela na podstawie przedłożonego przez niego tytułu wykonawczego; 10) sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż należności, o których mowa w pkt 8; 11) kwoty nienależnie pobranych zasiłków rodzinnych lub pielęgnacyjnych oraz świadczeń rodzinnych w razie braku możliwości potrącenia z wypłacanych zasiłków rodzinnych, pielęgnacyjnych oraz świadczeń rodzinnych, wraz z odsetkami za zwłokę w ich spłacie; od 4.3.2016 r. także kwoty zasiłku pielęgnacyjnego wypłaconego za okres, za który przyznano dodatek pielęgnacyjny; 12) kwoty nienależnie pobranego dodatku weterana poszkodowanego; 13) kwoty nienależnie pobranych świadczeń wyrównawczych otrzymane na podstawie przepisów ustawy z 29.10.2021 r. o świadczeniu wyrównawczym dla osób uprawnionych do wcześniejszej emerytury z tytułu opieki nad dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz.U. z 2021 r. poz. 2314 ze zm.); 14) kwoty nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego; 15) kwoty nienależnie pobranego świadczenia wspierającego, o którym mowa w ustawie z 7.7.2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz.U. z 2023 r. 1429 ze zm.); 16) kwoty nienależnie pobranych świadczeń „aktywny rodzic”, o których mowa w ustawie z 15.5.2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz.U. z 2024 r. poz. 858); 17) zasiłki wypłacone

z tytułu pomocy społecznej, jeżeli przy wypłacie zastrzeżono ich potrącanie, oraz zasiłek stały lub zasiłek okresowy wypłacone na podstawie przepisów o pomocy społecznej za okres, za który przyznano emeryturę lub rentę; 18) zasiłki i świadczenia wypłacone na podstawie przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy za okres, za który przyznano prawo do emerytury lub renty; 19) z tytułu odpłatności za pobyt osób uprawnionych do świadczeń w domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych lub zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych – na wniosek dyrektorów tych placówek.

Potrącenia wymienionych należności dokonuje się w podanej kolejności. Przy dokonywaniu potrąceń, o których mowa w pkt 9, potrąca się w pierwszej kolejności alimenty zaległe za okres wskazany w tytule wykonawczym, pod warunkiem uzyskania od wierzyciela oświadczenia, że nie zostały w inny sposób uiszczone przez dłużnika.

Według art. 140 EmRentyFUSU, potrącenia, o których mowa w art. 139 EmRentyFUSU, mogą być dokonywane, z zastrzeżeniem art. 141 EmRentyFUSU, w następujących granicach: 1) świadczeń alimentacyjnych, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3 EmRentyFUSU – do wysokości 60% świadczenia; 2) należności egzekwowanych związanych z: a) odpłatnością za pobyt w domach pomocy społecznej, b) odpłatnością za pobyt w zakładach opiekuńczo-leczniczych, c) odpłatnością za pobyt w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, do wysokości 50% świadczenia; 3) innych egzekwowanych należności – do wysokości 25% świadczenia.

W razie zbiegu egzekucji: 1) administracyjnej i sądowej albo egzekucji administracyjnych, gdy zajęte kwoty nie wystarczają na pokrycie egzekwowanych należności pieniężnych – organ rentowy uiszcza je, z uwzględnieniem pkt 2, na rzecz właściwego organu egzekucyjnego wskazanego w przepisach ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub KPC. W razie powzięcia informacji o sporze co do właściwości organu egzekucyjnego w zakresie dalszego łącznego prowadzenia egzekucji, kwoty potrącone ze świadczenia pozostają w depozycie Zakładu do czasu rozstrzygnięcia sporu o właściwość. Kwoty te uiszczane są w najbliższym możliwym technicznie terminie płatności po uzyskaniu informacji pochodzącej od organu właściwego do dalszego łącznego prowadzenia egzekucji; 2) sądowych, gdy zajęte kwoty nie wystarczają na pokrycie egzekwowanych należności pieniężnych – organ rentowy przekazuje potrącone kwoty po uzyskaniu postanowienia, o którym mowa w art. 763⁴ KPC, wskazującego komornika sądowego właściwego do dalszego prowadzenia egzekucji. Do czasu uzyskania postanowienia, o którym mowa w art. 763⁴ KPC, kwoty te pozostają w depozycie Zakładu. Kwoty te uiszczane są w najbliższym możliwym technicznie terminie płatności po uzyskaniu tego postanowienia.

Potrącenia, z zastrzeżeniem art. 141 EmRentyFUSU, nie mogą przekraczać: 1) 50% miesięcznego świadczenia – jeżeli potrąceniu podlegają należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 1 i 2d oraz 6–9 EmRentyFUSU; 2) 60% miesięcznego świadczenia – jeżeli potrąceniu podlegają należności alimentacyjne, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 4 EmRentyFUSU; 3) 65% miesięcznego świadczenia – jeżeli potrąceniu podlegają należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 10 EmRentyFUSU.

Jeżeli należności alimentacyjne, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 4 EmRentyFUSU, mają być potrącane na rzecz kilku wierzycieli, a łączna suma, która może być potrącona, nie wystarcza na pełne pokrycie tych należności, potrącenia ustala się proporcjonalnie do wysokości udziału każdej z tych należności w łącznej sumie należności określonych w tytułach wykonawczych dla bieżących należności.

W przypadku zbiegu: 1) potrąceń sum egzekwowanych, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3 i 5 EmRentyFUSU, potrącenia nie mogą przekraczać łącznie: a) 60% świadczenia, jeżeli podlegają potrąceniu należności o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3, b) 50% świadczenia, jeżeli podlegają potrąceniu należności inne niż wymienione w art. 139 ust. 1 pkt 3, z uwzględnieniem lit. c, c) 25% świadczenia, jeżeli podlegają potrąceniu wyłącznie należności egzekwowane, o których mowa w ust. 1 pkt 3 EmRentyFUSU; 2) potrąceń sum egzekwowanych, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 3 i 5 EmRentyFUSU, z potrąceniami innych należności, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 1–2d, 4 i 6–9 EmRentyFUSU – stosuje się odpowiednio przepis pkt 1 lit. a i b; 3) potrąceń, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2 – stosuje się odpowiednio przepis pkt 1 lit. a i b.

W przypadku zbiegu potrąceń, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 10 EmRentyFUSU, z potrąceniami, o których mowa w art. 139 ust. 1 pkt 1–9 EmRentyFUSU, potrącenia nie mogą przekraczać łącznie 70% świadczenia.

Wysokość części świadczenia podlegającego egzekucjom, o których mowa w art. 140 ust. 1 EmRentyFUSU, oraz wysokość potrąceń, o których mowa w art. 140 ust. 4 EmRentyFUSU, a także wysokość części świadczenia podlegającego potrąceniom, o których mowa w art. 140 ust. 6 i 6a EmRentyFUSU, oraz ustaloną orzeczeniem sądu, ugodą sądową lub aktem notarialnym procentową wysokość potrąceń ze świadczeń z tytułu należności alimentacyjnych bez wskazania sposobu ich naliczania, ustala się od kwoty świadczenia przed odliczeniem miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Przepisy art. 140 ust. 1–7 EmRentyFUSU stosuje się odpowiednio przy dokonywaniu potrąceń z renty rodzinnej, do której uprawniona jest więcej niż jedna osoba, przy czym granice potrąceń ustala się proporcjonalnie do części renty podlegającej tym potrąceniom.

Kwoty emerytur i rent przyznanych z uwzględnieniem okresów ubezpieczenia za granicą, wolne od potrąceń i egzekucji, ustala się proporcjonalnie do wypłacanego świadczenia.

Kwoty wolne od potrąceń i egzekucji ustala się dla emerytur i rent wraz ze wszystkimi wzrostami i zwiększeniami, dodatkami oraz innymi świadczeniami wypłacanymi razem z emeryturą lub rentą na podstawie odrębnych przepisów, z wyłączeniem świadczeń rodzinnych oraz dodatku dla sierot zupełnych, dodatku pielęgnacyjnego, dodatku weterana poszkodowanego i dodatku pieniężnego do renty inwalidzkiej. W razie zbiegu uprawnień do dwóch lub więcej świadczeń pieniężnych kwotę wolną od egzekucji i potrąceń ustala się od jednego – wyższego świadczenia (art. 141 EmRentyFUSU).

W zakresie nieuregulowanym w art. 139–141 EmRentyFUSU, do egzekucji ze świadczeń pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy KPC albo przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 142 EmRentyFUSU).

6. Świadczenia pieniężne w zakresie zaopatrzenia emerytalnego. Świadczenia wskazane 6 przez ustawodawcę w art. 833 § 4 KPC obejmują: 1) emeryturę; 2) rentę z tytułu niezdolności do pracy, w tym rentę szkoleniową; 3) rentę rodzinną; 4) dodatek pielęgnacyjny; 5) dodatek do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej; 6) zasiłek pogrzebowy (art. 3 EmRentyFUSU).

Ustawodawca ujął również w tym katalogu zasiłki dla opiekunów.

Należy jednak pamiętać, że świadczenia z pkt 3–5 nie podlegają egzekucji ze względu na treść § 6 komentowanego artykułu, a zasiłek pogrzebowy z uwagi na treść art. 832 KPC odnoszącego się do świadczeń wypłaconych w związku ze śmiercią.

7. Świadczenia stanowiące przejaw polityki prorodzinnej i ochrony dzieci. W § 6 zostały 7 wymienione przez ustawodawcę istniejące obecnie w polskim systemie prawnym świadczenia, które mają wspomagać dłużnika i jego rodzinę dla zapewnienia jej minimalnego poziomu egzystencji. Omawiany paragraf był wielokrotnie nowelizowany wraz z modyfikacjami, jakie zachodziły w obrębie systemu świadczeń rodzinnych i innych instrumentów finansowych wspomagających politykę prorodzinną państwa.

8. Świadczenia wychowawcze i związane z pieczą zastępczą. Paragrafy 6 i 7 komentowanego 8 przepisu stanowią również konsekwencję postanowień ustawy z 11.2.2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1576). Ustawa ta określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia. Podobne znaczenie mają postanowienia WspRodzU, która określa m.in.: zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych; zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków oraz zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

9. Świadczenia „Aktywny rodzic”. Wyłączenie obejmuje również świadczenia „aktywny 9 rodzic”, o których mowa w ustawie z 15.5.2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz.U. z 2024 r. poz. 858). Ustawa ta wprowadza do systemu prawnego trzy świadczenia „aktywny rodzic”, wspierające rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka: 1) świadczenie „aktywni rodzice w pracy”; 2) świadczenie „aktywnie w żłobku”; 3) świadczenie „aktywnie w domu”.

10. Dodatki mieszkaniowe i inne dodatki dla osób wymagających wsparcia. Dodatek 10 mieszkaniowy, z zastrzeżeniem art. 7 ust. 3 i 4 ustawy z 21.6.2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1335), przysługuje: 1) najemcom albo podnajemcom

lokali mieszkalnych, zamieszkującym w tych lokalach; 2) osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego; 3) osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych; 4) innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem; 5) osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Na podstawie art. 3 ust. 1 tej ustawy dodatek mieszkaniowy przysługuje tym osobom, jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy nie przekroczył w gospodarstwie: 1) jednoosobowym – 40%; 2) wieloosobowym – 30% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku, z uwzględnieniem art. 6 ust. 8 i art. 7 ust. 6 tej ustawy.

Konstrukcja dodatku energetycznego została uregulowana w PrEnerg. Dodatek energetyczny jest formą finansowego wsparcia, która przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Jest to osoba, która: 1) ma przyznany dodatek mieszkaniowy; 2) jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Dodatek energetyczny to świadczenie pieniężne przyznawane przez gminę na wniosek osoby, która jest odbiorcą energii w danym miejscu i spełnia ustalone kryteria.

Dodatek osłonowy, o którym mowa w ustawie z 17.12.2021 r. o dodatku osłonowym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 953) to świadczenie, które miało zrekompensować rosnące ceny prądu, gazu i żywności. Było przeznaczone szczególnie dla tych rodzin, które mogą mieć problem ze skutkami stałych podwyżek. Dodatek przyznawany był za okres od stycznia do grudnia 2022 r.

Dodatek węglowy, o którym mowa w ustawie z 5.12.2022 r. o dodatku węglowym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1207), to jednorazowe dofinansowanie przeznaczone jest dla gospodarstw domowych, których głównym źródłem ogrzewania jest: kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa, piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego. Dodatek węglowy nie przysługuje gospodarstwu domowemu, na którego potrzeby zakupione zostało zakupione paliwo stałe, od przedsiębiorcy: a) wykonującego działalność gospodarczą w zakresie wprowadzania do obrotu paliw oraz b) wpisanego do Centralnego Rejestru Podmiotów Akcyzowych oraz sprzedającego paliwa stałe dla gospodarstw domowych po cenie nie wyższej niż 996,60 zł brutto za tonę.

Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywania niektórych źródeł ciepła i dodatek dla niektórych podmiotów niebędących gospodarstwami domowymi z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła, o których mowa w ustawie z 15.9.2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1509), o który mogą się starać gospodarstwa domowe, które używają do ogrzewania: kotła na paliwo stałe zasilanego pelletem drzewnym albo innym rodzajem biomasy, kotła na paliwo stałe, kominka, kozy, ogrzewacza powietrza, trzonu kuchennego, piecokuchni albo pieca kaflowego na paliwo stałe, zasilanego drewnem kawałkowym, kotła gazowego zasilanego skroplonym gazem LPG albo kotła olejowego.

Dodatek elektryczny, o którym mowa w ustawie z 7.10.2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1288 ze zm.), to świadczenie, które było przeznaczone dla gospodarstw domowych, których podstawowym źródłem ciepła jest ogrzewanie elektryczne lub pompa ciepła.

Refundacja podatku VAT, o której mowa w art. 18 ustawy z 15.12.2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku gazu (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 303 ze zm.), odnosi się do paliw gazowych, do których należy gaz ziemny wysokometanowy lub zaazotowany, w tym skroplony gaz ziemny oraz propan-butan lub inne rodzaje gazu palnego, dostarczane za pomocą sieci gazowej, a także biogaz rolniczy. O refundację podatku VAT mogą się ubiegać osoby, które używają paliw gazowych

do celów grzewczych i poniosły koszty zakupu tego paliwa. Wnioskodawcą zatem musi być osoba, która faktycznie poniosła koszty wynikające z faktury. Prawo do refundacji przysługuje pod warunkiem spełnienia przez gospodarstwo domowe kryterium dochodowego.

Ustawodawca uwzględnił również bon energetyczny, o którym mowa w ustawie z 23.5.2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz.U. z 2024 r. poz. 859). Bon energetyczny to jednorazowe dofinansowanie dla gospodarstw domowych do rachunków za energię elektryczną. Służy on wsparciu obywateli w opłaceniu rachunków za energię elektryczną. Mogą z niego skorzystać członkowie gospodarstwa domowego: jedno- lub wieloosobowego, którzy spełniają określone kryteria dochodowe.

Komentowany przepis obejmuje świadczenie wspierające, o którym mowa w ustawie z 7.7.2023 r. o świadczeniu wspierającym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1429 ze zm.). Świadczenie wspierające ma pomóc osobom z niepełnosprawnościami mającym potrzebę wsparcia – to pomoc finansowa, która ułatwi częściowe pokrywanie wydatków związanych z zaspokojeniem szczególnych potrzeb życiowych tych osób. Przysługuje ono osobom, które ukończyły 18. rok życia, bez względu na dochód osiągany przez osobę z niepełnosprawnościami. Jest ono nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych, a za osobę pobierającą świadczenie będą opłacane składki na ubezpieczenie zdrowotne. Nie otrzyma świadczenia wspierającego osoba niepełnosprawna, jeżeli przebywa np. w domu pomocy społecznej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym czy też została umieszczona w zakładzie karnym lub schronisku dla nieletnich.

11. Zapomogi udzielone w kasie zapomogowo-pożyczkowej. Ustawa z 11.8.2021 r. o kasach zapomogowo-pożyczkowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1666) określa zasady tworzenia, organizowania i działania u pracodawcy kasy zapomogowo-pożyczkowej oraz jej likwidacji. Celem działania KZP jest udzielanie jej członkom pomocy materialnej w formie nieoprocentowanych pożyczek, a w miarę posiadanych środków także zapomóg. Osoby wykonujące pracę zarobkową u danego pracodawcy mogą utworzyć KZP, jeżeli gotowość przynależności do niej zadeklaruje co najmniej 10 z tych osób. Osoby te tworzą KZP, uchwalając statut KZP, potwierdzając jego przyjęcie przez złożenie pod nim swoich podpisów i dokonując wyboru organów przewidzianych w tym statucie.

k CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck CH Beck C

Przejdź do księgarni →

ksiegarnia.beck.pl